

TILSYNSKAMPAGNER I 2020 I FREDERICIA

RAPPORT 2021

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Kampagne om datakvalitet i ADS og anvendelse af affaldsdata ved miljøtilsyn	4
2.1 Baggrund for valg af kampagne	4
2.2 Kampagnens mål	4
2.3 Målgruppe.....	4
2.4 Udførelse	5
2.5 Resultat, effekt og evaluering	5
2.6 Fremadrettet arbejde	5
3. Kampagne om plastaffald i forbrændingseget affald	5
3.1 Baggrund for valg af kampagne	5
3.2 Kampagnens mål	6
3.3 Målgruppe.....	6
3.4 Udførelse	6
3.5 Resultat, effekt og evaluering	6

1. Indledning

Fredericia Kommune skal i henhold til miljøtilsynsbekendtgørelsen gennemføre to tilsynskampagner inden for miljøområdet hvert år. Kampagnerne kan være målrettet en branche eller et bestemt miljøtema. De kan udarbejdes og udføres i samarbejde med andre kommuner, brancheorganisationer eller f.eks. beredskabet. Den enkelte kampagne må gerne omfatte mere end ét tilsynsår.

Grundet Covid-19 har Miljøministeren meddelt dispensation fra kravet om tilsynskampagner i 2020 og 2021.

Fredericia Kommune har alligevel valgt at gennemføre kampagnerne i både 2020 og 2021. Både fordi kampagnematerialet allerede var udarbejdet da dispensationen blev meddelt for 2020, og fordi kampagnerne understøtter de øvrige strategier og handleplaner i Fredericia Kommune, herunder særligt Fredericia For Verdensmålene og indsatserne i DK2020 Klimaplanen.

Resultatet af tilsynskampagnerne skal offentliggøres, hvilket sker via kommunens hjemmeside og på DMA-portalen. Dette sker samtidigt med offentliggørelse af kommunens miljøberetning og den årlige indberetning af tilsynsindsatsen til Miljøstyrelsen.

I 2021 valgte Fredericia Kommune at videreføre kampagnen fra 2020 om Miljøstyrelsens AffaldsDataSystem (ADS), der har fokus på datakvalitet og anvendelse af affaldsdata ved miljøtilsyn. Den anden kampagne har ophæng i DK2020 Klimaplanen, og har fokus på udsortering af plast fra forbrændingseget affald. Kampagnen understøtter indsatsen på reduktionen af CO₂ udledningen fra forbrænding af fossile brændstoffer.

I de efterfølgende afsnit præsenteres kampagnerne. Der redegøres også for effekten af kampagnerne og det fremadrettede arbejde.

Hvis du har spørgsmål eller bemærkninger til kampagnerne hører vi meget gerne fra dig. Du er velkommen til at kontakte Mette Schjødt på mail mette.schjodt@fredericia.dk eller tlf. 4131 8742.

2. Kampagne om datakvalitet i ADS og anvendelse af affaldsdata ved miljøtilsyn

2.1 Baggrund for valg af kampagne

Kampagnen har udspring i lovgivningen i starten af 2020. På nationalt plan er der fokus på affaldsområdet og øget genanvendelse, og Fredericia Kommune har i kommunens affaldsplan et mål om 80% genanvendelse for kommunen som geografisk område. For at kunne dokumentere at målene nås, er det vigtigt med valide affaldsdata.

I Danmark er det bestemt ved lov, at de affaldsvirksomheder, der indsamler eller modtager affald fra affaldsproducenter (virksomheder), skal indberette de afhentede eller indsamlede affaldstyper og -mængder fra den enkelte affaldsproducent i ADS.

Informationerne bruges til national statistik, til EU indberetninger, kommunal affaldsplanlægning og tilsyn. Samtidigt er det også en del af grundlaget for national regulering og myndighedsbehandling.

Fordi ansvaret for indrapporteringer ligger hos affaldsvirksomhederne i stedet for den enkelte virksomhed, blev det ved lovens vedtagelse vurderet, at indberetningerne ville blive foretaget mere ensartet, når det blev udført af aktører, der har professionel indsigt i affaldsreglerne.

Det er dog Affald & Genbrug samt Natur & Miljø vurdering, at indrapporteringerne til Miljøstyrelsens AffaldsDataSystem (ADS) ikke stemmer overens med de data, som kan fremskaffes ved miljøtilsyn og dialog med virksomhederne, Heraf er dataene i ADS ikke præcise nok til at kunne understøtte dokumentationen for opnåelsen af nationale affaldsmål.

For at understøtte vurderingen med konkrete eksempler, høre Natur & Miljø gennemført en sammenligning mellem affaldsdata i ADS og virksomhedernes egne registreringer ved miljøtilsyn i 2020 og 2021.

Kampagnen er udarbejdet i samarbejde Affald & Genbrug.

2.2 Kampagnens mål

Den enkelte virksomhed har ikke et ansvar for, hvilke data der er i ADS. Kontrol af overholdelse af lovgivningen har derfor ikke været et mål med kampagnen.

Ved sammenligningen af data fra hhv. ADS og virksomhederne får Natur & Miljø samt Affald & Genbrug en vigtig viden, som kan danne grundlag for dialog med kommunens affaldsvirksomheder om indberetning i ADS.

Miljøstyrelsen har tilsynsforpligtelsen med ADS, men kommunerne har den daglige kontakt med affaldsvirksomhederne, og er også en væsentlig bruger af affaldsdata. Derfor er det også vigtigt, at kommunen bidrager til at højne datakvaliteten.

Ved at have særligt fokus på affald, og genanvendelse ved en tilsynskampagne, er Natur & Miljø med til at motivere den enkelte virksomhed til også at fokusere på deres affald, og hvordan de kan være med til at understøtte den grønne omstilling. Denne vidensdeling er også et mål med kampagnen.

2.3 Målgruppe

Kampagnen er gennemført på udvalgte virksomheder, der er omfattet af basistilsyn i 2020 og 2021. Affaldsdata skal indberette til ADS minimum en gang om året og senest 15. februar i det følgende kalenderår. Derfor har kampagnen taget udgangspunkt i affaldsmængder for 2019 og 2020.

2.4 Udførelse

Der blev udført 24 kampagnetilsyn i 2020 og 27 kampagnetilsyn i 2021. Tilsynene er udført på virksomheder, der er omfattet af reglerne for regelmæssige miljøtilsyn.

2.5 Resultat, effekt og evaluering

Erfaringerne fra kampagnen er, at data, på nær et par enkelte undtagelser, var fejlbehæftede på samtlige virksomheder, hvor det var muligt at sammenligne data.

Fejlene var relateret til manglende affaldstyper, affaldstyper, der var registreret med forkerte EAK numre (Europæiske Affalds Koder, som er fastlagt i EU for at give mulighed for at følge affaldsstrømme på tværs af landegrænser i EU), forkerte mængder og dobbeltregistreringer af affald. Der blev også konstateret registrering af affald på forkerte p- eller CVR-numre.

Ved tilsynene var det den tilsynsførende oplevelse, at virksomhederne generelt var interesseret i affaldshåndtering, herunder særligt sortering og genanvendelse af affaldet. Flere virksomheder havde haft besøg af affaldskonsulenter, eller havde indgået aftaler med indsamlervirksomheder, der håndterer alt affald. Flere virksomheder havde også opnået en økonomisk gevinst ved at ændre i affaldshåndteringen.

Virksomhederne har fået vejledning til hvordan de selv kan tilgå deres affaldsdata i ADS, og flere har vist interesse for selv løbende at følge op på egne affaldsdata.

Tilsynskampagnen har tydeliggjort for de tilsynsførende i hvilket omfang affaldsdata kan anvendes ved miljøtilsyn. Affaldsdata fortæller om virksomhedernes produktion og aktivitetsniveau, og det er muligt at se affaldsdata for flere år i ADS. Ved at inddrage affaldsdata i forberedelse til tilsyn får den tilsynsførende mulighed for på forhånd at udpege miljøforhold af særlig betydning, og forberede både sig selv og virksomheden på, at der vil være særligt fokus på disse ved tilsynet.

2.6 Fremadrettet arbejde

Fredericia Kommune har fortalt om kampagnen på netværksmøder i KL-regi og i KTC (Kommunal Teknisk Chefforening), og kommunens erfaringer indgår i KL's input til de igangværende forhandlinger om en kommende model for en styrkelse af affaldstilsynet.

KL har igangsat et Affaldsdataprojekt, der skal synliggøre kommunernes ønsker til data og dataløsninger, der understøtter de kommunale myndighedsopgaver inden for cirkulær økonomi, affald og klimaeffekter. Via deltagelse i workshops mv. videregives erfaringerne med ADS til projektgruppen.

Datakvalitet er også et fokusområde hos Miljøstyrelsen i forbindelse med udarbejdelsen af en ny model for affaldstilsyn, der skal have en risikobaseret tilgang og være datadrevet. Fredericia Kommune har via KTC mulighed for løbende at videregive kommunens erfaringer til Miljøstyrelsen.

3. Kampagne om plastaffald i forbrændingsegnet affald

3.1 Baggrund for valg af kampagne

Tilsynskampagnen om udsortering af plast fra brændbart affald har ophæng i europæiske, nationale og kommunale målsætninger.

EU's plaststrategi har som målsætning, at plastaffald primært skal indsamles separat i 2030, og minimum 50% af alt plastaffald skal genanvendes. Mere genanvendelse af plast bidrager til at reducere EU's samlede CO₂ udledning i tråd med Paris-aftalen.

Den nationale forebyggelses og –affaldsplan har som mål, at affaldssektoren skal være klimaneutral i 2030, og at 80% af plastaffaldet skal være udsorteret fra forbrændingsegnet affald i 2023.

Fredericia Kommune har som et konkret mål i DK2020 Klimaplanen at halvere CO₂ udledningen fra plastforbrænding i 2030, og ingen udledning i 2050.

Kampagnen understøtter indsatserne i Fredericia for Verdensmålene for bæredygtig forsyning og ansvarligt forbrug.

3.2 Kampagnens mål

Udgangspunktet for kampagnen er, at virksomhederne har et begrænset kendskab til DK2020 Klimaplanen og de nationale og internationale målsætninger. Virksomhederne har i forvejen kendskab til kildesortering af affald fra blandt andet tidligere miljøtilsyn, men der er et uudnyttet potentiale hos flere virksomheder til yderligere affaldssortering, herunder også frasortering af plast.

Ved at have særligt fokus på ulemperne ved forbrænding af plastaffald ved en tilsynskampagne er Natur & Miljø med til at motivere den enkelte virksomhed til at fokusere på deres affald, og hvordan de kan være med til at understøtte den grønne omstilling.

3.3 Målgruppe

Kampagnen gennemføres hos de virksomheder, der er udpeget til basistilsyn eller prioriteret tilsyn med fokus på affaldshåndtering.

3.4 Udførelse

Der blev udført 41 kampagnetilsyn i 2021 på virksomheder omfattet af regelmæssige miljøtilsyn.

3.5 Resultat, effekt og evaluering

Ved tilsynet har den tilsynsførende fortalt om DK2020 Klimaplanen, og indsatsen for begrænsning af CO₂ udledningen fra forbrænding af affald. Samtidigt har den tilsynsførende været realistisk omkring, at det for nuværende ikke kan undgås at plast forbrændes, enten i Danmark eller udlandet. Derfor har en del af kampagnen også været at opfordre virksomhederne til løbende at forhøre sig hos deres affaldsindsamler/-modtager om mulighederne for genanvendelse.

Tilsynskampagnen er generelt blevet taget vel imod, og det er den overordnede vurdering, at virksomhederne interesserer sig for hvordan deres affald håndteres, og hvordan de kan være med til at øge genanvendelsen af affald generelt. Flere virksomheder har brugt viden fra kampagnetilsynet ved dialog med deres affaldsindsamler/-modtager.

Natur & Miljø har ved opslag i Miljøstyrelsens AffaldDataSystem (ADS) undersøgt, om nogle af de besøgte virksomheder har fået registreret en plastaffaldsfraktion i 2021. Da virksomhederne ikke nødvendigvis har fået etableret en indsamlingsordning for plast, eller ikke har fået afhentet affaldet i 2021, er det ikke muligt at konkludere på kampagnens målbare effekt endnu. Men det fremgår af ADS, at to besøgte virksomheder har fået afhentet en separat plastaffaldsfraktion i forlængelse af miljøtilsynet, og fire virksomheder i forvejen fik afhentet plastaffald.

Kampagnen videreføres i 2022.